

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Linnea Bertilsson
Naturvårdshandläggare

Enligt sändlista

Förordnande om utvidgat strandskydd i Tranemo kommun

Innehåll

Beslut om utvidgat strandskydd enligt 7 kap. 14 § miljöbalken
Ärendets handläggning
Inkomna yttranden
Skälen för beslut
Upplysningar
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskartor
Bilaga 2. Sammanfattning av remissvar
Bilaga 3. Sändlista
Bilaga 4. Besvärshänvisning, blankett 04

Beslut

Länsstyrelsen förordnar att de sjöar som anges nedan omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

Strandskyddsområde 300 m

Torpasjön
Yttre Åsunden

Strandskyddsområde 200 m

Björnsjön	Lillasjö
Dalstorpasjön	Opperhalen
Djupasjön	Smalingen
Dunnsjön	Sämsjön
Hökasjön	Vassgården
Kvistdroppen St	Visen
Lagmanshagasjön	

Beslutet medför att strandskyddsområdet vid sjöarna Grytteredssjön, Lille-Malen, Store-Malen, Mörke-Malen, Hornbetasjön, Mossebosjön, Skogsjön, Simmesjön, Gräsken, Lille-Gräsken och Skyarpasjön minskar till generellt strandskydd om 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Områden där strandskyddet upphävts i samband med detaljplan eller som saknar strandskydd pga att området var planlagt 1975 (och där planen fortfarande gäller), berörs ej av beslutet. Om sådana detaljplaner upphävs eller ersätts så inträder utvidgat strandskydd enligt avståndsangivelse i detta beslut. Sådana områden redovisas särskilt som "anpassad gräns" på bifogade kartor, bilaga 1.1-1.14.

I vissa områden har anpassning av strandskyddsgränsen gjorts, med hänsyn till vägar, befintlig bebyggelse, speciellt höga naturvärden och dylikt. Dessa områden redovisas särskilt som "anpassad gräns" på bifogade kartor, bilaga 1.1-1.14.

Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 14 § miljöbalken (1998:808). Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas. Under förutsättning att beslutet vinner laga kraft upphäver Länsstyrelsen sitt beslut 1975-06-16 om strandskyddsområden i Tranemo kommun, i den del det gäller utvidgat strandskydd.

Ärendets handläggning

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsbestämmelser i kraft. Efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen, 7 kap 14 § miljöbalken. Avsikten är enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet

och landsbygdsutvecklingen att Länsstyrelsen ska se över områden med utvidgat strandskydd.

Berörda myndigheter har, med stöd av 25-26 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut. Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har, genom kungörelsedelgivning i Post- och Inrikes Tidningar, Göteborgs-Posten, Borås tidning, Dalslänningen och Skaraborgsbygden under v 16 2013, enligt 24 § i samma förordning som ovan, givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut.

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till utvidgat strandskydd i Tranemo kommun. En sammanställning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 2. Ytrandena i sin helhet finns i detta ärendes akt.

Tranemo kommun anser att det inte finns några relevanta motiv för utvidgat strandskydd kring Simmesjön. Sjön har mycket litet intresse som tätortsnära rekreativområde. Kommunen anför vidare att 200 meter strandskydd bör behållas vid Store Malen och Gräsken. Vid båda sjöarna häckar storlom, och vid Store Malen även fiskgjuse. I övrigt förutsätter kommunen att den antagna LIS-planen gäller, och att bevarande- och utvecklingsplanen för Torpa/Hofsnäsområdet inte hindras av strandskyddet. Slutligen anser kommunen att gränssjöarna mot Gislaveds kommun bör ha samma strandskydd på båda sidor om gränsen.

Naturskyddsföreningen i norra Älvsborg ställer sig generellt restriktiv till minskning av det strandskydd som råder idag. De motsätter sig särskilt minskning vid Agnsjön, Rammsjön, Stora Svansjön, Stora Öresjön, Oxsjön och Ingsjöarna. Här finns storlom och fiskgjuse, och vid stranden av Oxsjön växer klockgentiana. De påtalar vidare att flertalet mindre sjöar och framförallt de flesta vattendrag saknar generellt strandskydd. Inget nytt beslut togs år 2000, då även friluftsvärderna längs stränderna skulle räknas in, och man lät inte heller det generella inträda. Det är inte förenligt med lagarna i miljöbalken.

LRF Västra Götalands län anser att det generella skyddet på 100 meter mycket väl tillgodoser de ändamål som strandskyddet är satt att bevaka, samt påpekar att den nya strandskyddslagen syftade till att stärka strandskyddet i områden med högt exploateringsstryck, och sänka skyddet i andra områden. LRF anser vidare att besluten ska vara väl förankrade hos markägare och kommuner, att jordbruksverksamhet är viktigt för att hålla markerna öppna och att Länsstyrelsen inte får göra en alltför strikt tolkning av vad som klassas som näringsverksamhet i undantagen för areella näringar, att utökad strandskydd inte ska omfatta områden där det redan finns samlad bebyggelse samt att dubbelskydd av områden bara medför ökad byråkrati.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bestämmelser

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap 14 § MB).

Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap 13 § miljöbalken).

Allmänna överväganden i fråga om utvidgat strandskydd

Enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutvecklingen innebär de nya bestämmelserna i miljöbalken en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdets värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. Riksintresseområden enligt 3 kap 6 § andra stycket och 4 kap 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. Kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. Grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. Välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. Tätortsnära strövområden, eller
7. Ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga för alla enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Detta är av nationellt och regionalt långsiktig karaktär. Strandskyddet ska möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör

dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet kring sjöar. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden för strandskyddet. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterszonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker, samt värdefulla odlingslandskap. Vad gäller de sjöar som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Stockholms Regionplane- och trafikkontor har gjort flera utredningar om hur man kan mäta kvaliteter i friluftslivs- och rekreationsområden. Det vanligaste önskemålet med att vistas i naturen är att uppleva lugn och ro. Områdena ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att avståndet till störande exploateringar är mellan 200 och 300 meter. Länsstyrelsen bedömer därför att det är viktigt att vid sjöar som har dokumenterade värden utvidga strandskyddet i syfte att säkerställa upplevelsevärden för allmänheten och friluftslivet. På så sätt kan större sammanhängande strandnära strövområden eller områden med andra höga upplevelsevärden bevaras för framtiden utan påverkan från närliggande bebyggelse.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket att utnyttja kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreativsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid sjöar med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till kusten och insjöar som utgör populära turistmål.

För såväl djurlivet som allmänhetens rekreativsupplevelser kan det även finnas stora värden i större områden med ett antal sjöar och/eller sjösystem som ligger tätt och där det finns möjlighet att röra sig fritt mellan sjöarna. Ett sådant område är Vassgårdenområdet. Vassgårdenområdet är ett stort och välutvecklat åsnätområde, ett nyckelområde för tolkningen av isavsmältningen, beläget på gränsen mellan kommunerna Svenljunga och Tranemo. Området utgörs av åsar, kullar och plataer som åtskiljs av dödisgropar. Ett antal mindre sjöar fyller ut dessa dödisgropar. I områdets södra del ligger också stora mossar med högt skyddsvärde. Området är naturskönt med höga värden för friluftslivet. Sjöarna utgör populära fiskesjöar, med arter som abborre, braxen, gädda och mört. Området hyser även höga värden för fågellivet, med bland annat häckande fiskgjuse och storlom. Det är av stor vikt att områdets orördhet, upplevelsevärden och värden för det rörliga friluftslivet värnas.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Länsstyrelsen ser därför sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

Kring vissa sjöar är stränderna bitvis så flacka att marken där under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför är tidvis begränsad. Exploatering utanför hundrameterszonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Utbyggnad av bebyggelse och infrastruktur i områden som tidigare varit oexploaterade ger också upphov till övergödande utsläpp. Ny exploatering som placeras nära vattnet medför en framtida risk för ökade näringshalter i våra sjöar till följd av mindre självrening jämfört med ny exploatering som placeras längre från vattnet. Ökade utsläpp av övergödande ämnen är ett hot mot vattenkvaliteten i ekologiskt känsliga områden samt mot de arter som gynnas, eller till och med är beroende, av näringsfattiga förhållanden. Ett

utvidgat strandskydd motverkar ökade utsläpp, och är nödvändigt för att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet i sådana områden.

Strandskyddets omfattning

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna ges till stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet. Den typen av exploateringar skulle hindra allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet, och även påverka strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med ett utvidgat strandskydd på land ska följas av ett utvidgat skydd även ut i vattnet.

I vissa fall anser Länsstyrelsen att det är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper och större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar och järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av det utvidgade strandskyddet. I vissa fall kan dock ett område utgöra en viktig passage till ett strandområde, även om det redan idag är bebyggt. Därför måste en bedömning av ett områdes värde för strandskyddets syften göras i varje enskilt fall.

Strandlinjen

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I illustrationskartorna som bifogas beslutet används fastighetskartans ml-skikt från den 21 oktober 2010 som strandlinje.

Miljömål

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt ovanstående förslag berör miljömålen ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt, samt ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas. Även målet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” berörs.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar, vattendrag och hav. Det kan även vara nödvändigt för att inte bryta mot en miljökvalitetsnorm eller för att motverka att vattnet inte uppnår god ekologisk status.

Motiv för utvidgning

Sjöar inom Vassgårdensområdet (bilaga 1.4, 1.5 och 1.6)

Värdebeskrivning

Vassgårdensområdet är ett stort och välutvecklat åsnätområde, ett nyckelområde för tolkningen av isavsmältningen, beläget på gränsen mellan kommunerna Svenljunga och Tranemo. Området utgörs av åsar, kullar och plåtåer som åtskiljs av dödisgröpar. Ett antal mindre sjöar fyller ut dessa dödisgröpar. I områdets södra del ligger också stora mossar med högt skyddsvärde.

Området är naturskönt med höga värden för friluftslivet. Sjöarna utgör populära fiskesjöar, med arter som abborre, braxen, gädda och mört. Området hyser även höga värden för fågellivet, med bland annat häckande fiskgjuse och storlom.

Området omfattas av landskapsbildsskydd och har även pekats ut som riksintresse för naturvård.

Sjöar inom området

I den del av området som är belägen i Tranemo kommun ligger sjöarna Vassgården, Djupasjön, Hökasjö, Dunnsjö, Björsjön och Stora Kvistdroppen.

Länsstyrelsens bedömning

Hela området, med sjöar och strandområden, har höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Opperhalen, Visen och Smalingen (bilaga 1.1 och 1.2)

Värdebeskrivning

Sjöarna Opperhalen, Visen och Smalingen är sammanlänkade och ligger vid tätorten Ambjörntorp på gränsen mellan kommunerna Svenljunga och Tranemo. Till följd av det tätortsnära läget har sjöarna med strandområden värde som tätortsnära rekreationsområde. Sjöarna ligger också en knapp mil söder om tätorterna Svenljunga och Tranemo.

Sjöarna är belägna i ett vackert landskap med fina berghällar kring sjön. Området används populärt för olika former av friluftsliv, såsom strövning, bad och bär- och svampplockning. Sjöarna är också populära fiskesjöar, med arter som siklöja, sutare, mört, gädda och abborre.

Sjöarna har en hög biologisk funktion, och området hyser höga värden för växt- och djurliv. Vid Skummenäs finns värdefull betad hagmark, med skog som omfattas av naturvårdsavtal och har pekats ut som nyckelbiotop, och området kring tätorten Ambjörntorp har pekats ut som regionalt värdefullt odlingslandskap. Sjöarna har även värden för fågellivet, med bland annat häckande storlom och fiskgjuse.

Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna med strandområden hyser höga värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Strandsområdena hotas också till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering. Delar av strandområdena är redan idag exploaterade av bebyggelse. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa värdena för växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området.

Lagmanshagasjön (bilaga 1.3)

Värdebeskrivning

Lagmanshagasjön ligger i kommunens östra del. I sydväst gränsar sjön till Kättesjö mosse som är ett stort, i huvudsak opåverkat myrkomplex av välutvecklade välvda och sluttande mosseytor samt stora topogena kärrytor och mad vid vattendrag. Vid norra stranden vid Västeråns utlopp finns betade hagmarker som närmare stranden planar ut i en betad mad. Här växer bland annat granspira, lunglav och mosippa. Området är betydelsefullt för fågellivet och bland fågelfaunan kan nämnas kornknarr, tofsvipa, mindre flugsnappare, grågås och mindre hackspett. Samtliga utom den senare är mer eller mindre beroende av det odlade landskapet. Här häckar även storlom och gråhäger. Sjön är också rik på fisk.

Lagmanshagasjön besöks av ornitologer och är populär bland sportfiskare. Här finns en kommunal badplats.

För odlingslandskapet kring Lagmanshaga i nordväst finns en regional bevarandeplan. Kättsjö mosse är utpekad som riksintresse för naturvård och ingår i Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet.

Länsstyrelsens bedömning

Lagmanshagasjön och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Dalstorpasjön (bilaga 1.10)

Värdebeskrivning

Dalstorpasjön ligger i en dalgång i direkt anslutning till Dalstorp i norra

Tranemo. Ett värdefullt kulturlandskap med bland annat två järnåldersgravfält ligger vid stranden av sjön.

Här finns en kommunal badplats och det går med fördel att fiska exempelvis abborre, braxen och gädda. Det finns en motionsled och elljusspår runt sjön. Planer finns på ny bebyggelse i Dalstorp.

Sjön och omgivningen är med Dalstorps medeltida kyrkoplats och ödekyrkogård angivet som riksintresse för kulturmiljövård. Det finns också ett kommunalt bevarandeprogram för kyrkomiljön i Dalstorp.

Länsstyrelsens bedömning

Dalstorpssjön har med strandområden och sitt nära läge till Dalstorp höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Planer på ny bebyggelse och ökande befolkning kring sjön kommer att medföra en större belastning inom strandzonen. Möjlighet till exploatering kring sjön, även utanför hundrameterszonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Torpasjön, Lillasjö och Yttre Åsunden (bilaga 1.6-1.8 och 1.11-1.14)

Värdebeskrivning

Yttre Åsunden och Torpasjön är näringsrika klarvattenssjöar och ligger i kommunens nordvästra del, Yttre Åsunden är belägen på gränsen mellan kommunerna Tranemo, Borås och Ulricehamn. Lillasjö ligger strax väster om de båda sjöarna.

Området kring sjöarna hyser höga upplevelsevärden med natursköna omgivningar och flera intressanta utflyktsmål. Utifrån Rude kulle exempelvis har man en vacker utsikt över hela Åsunden. Även Hofsnäs och Torpa stenhus är populära utflyktsmål, både för det rörliga friluftslivet och guidade visningar. Här finns gångvägar, tältplatser och rastplatser samt servering och gårdsbutik. Området kring Torpa utgör kommunalt bevarandeområde med anledning av sina höga kulturvärden. På Torpanäset finns en badplats och både Torpasjön och Yttre Åsunden är populära sjöar för sportfiske.

I området kring sjöarna finns stora områden med ädellövskogar med en för regionen sällsynt rik och varierad lundflora. Helhetsmiljön rymmer även flera odlingsmiljöer med lång agrarhistorisk kontinuitet och åtskilliga ängs- och hagmarksobjekt. De stora vassområdena i Dragsudd, den goda förekomsten av fisk och stora, ännu orörda strandområden har skapat goda förutsättningar för ett rikt fågelliv. Yttre Åsunden har bland annat en av länets tätaste stammar av fiskgjuse. Ön Skakholmen mitt i sjön är utpekad som fågelskyddsområde.

Torpasjön, Lillasjö och Yttre Åsunden med strandområden ingår i ett större område som har pekats ut som riksintresse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård. Yttre Åsunden och Torpasjön har även pekats ut som nationellt särskilt värdefulla för fisket och nationellt värdefulla för kulturmiljövården. Torpanäset, Dragsudd och stranden söderut har pekats ut som Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet. Torpanäset skyddas som naturreservat. Fågelskydd för häckande fiskgjusar finns på den vid Sorgadalen belägna udden i Torpasjön.

Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna med strandområden hyser höga upplevelsevärden och värden för friluftslivet och växt- och djurlivet. Tillkommande bebyggelse, även utanför hundrameterszonen, skulle medföra negativ påverkan på fågellivet samt övrigt växt- och djurliv, upplevelsevärdena och allmänhetens möjligheter till friluftsliv kring sjön.

Länsstyrelsen bedömer att Torpasjön och Yttre Åsunden med strandområden, till följd av deras storlek och stora betydelse för närrökreation och annat rörligt friluftsliv, behöver ha ett utvidgat strandskydd till 300 meter för att strandskyddets syften ska säkerställas. Kring Lillasjö gäller det utvidgade strandskyddet till 200 meter.

Sämsjön (bilaga 1.9)

Värdebeskrivning

Sämsjön ligger i kommunens norra del, på gränsen till Ulricehamns kommun. Endast den sydligaste delen av sjön ligger i Tranemo kommun. Längs Sämsjöns västra strand ligger ett vackert lövskogsområde med mycket högt naturvärde. I väster sträcker sig också Åsunden-Torpasjöområdet ner mot sjön. Sämsjön med omgivande fält och lövskogar har ett rikt fågelliv och arter som lom, skäggdopping, gråhäger, grågås, knipa, storskrake, drillsnäppa och fiskgjuse ses regelbundet. Tillfälligt förekommer rovfåglar och i de lövrika omgivningarna finns den sällsynta mindre hackspetten. Sjön är även rik på fisk och har bland flera arter en storvuxen och ursprunglig öringstam.

På den nedlagda järnvägen utmed hela västra stranden finns en vandrings- och cykelled som nyttjas flitigt. Kommunal badplats finns i Vegby i norr och Nabben i söder. Vegby har dessutom en camping och i Nabben ligger ett stugområde. Sportfiske är uppskattat och sjön besöks även av ornitologer. En spångad och rullstolsanpassad led går från en banvall över en mosse i södra Sämsjön.

Området kring södra Sämsjön är fastställt som regionalt värdefullt odlingslandskap. Åsunden-Torpasjöområdet är av riksintresse för naturvård. Omgivningen runt Gällstad och ner mot Sämsjöns nordöstra strand är av riksintresse för kulturmiljövård. Här ligger också ett regionalt värdefullt odlingslandskap. Vattnet i Sämsjön är klassat som värdefullt av Fiskeriverket.

Länsstyrelsens bedömning

Sämsjön med strandområden har mycket höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet. Tillkommande bebyggelse, även utanför hundrameterszonen, skulle medföra negativ påverkan på fågellivet samt övrigt växt- och djurliv, upplevelsevärdena och allmänhetens möjligheter till friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter vid Sämsjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Bemötande av inkomna yttranden

Länsstyrelsen har tagit bort Simmesjön från beslutet om utvidgat strandskydd, med anledning av kommunens yttrande att sjön inte har så höga värden för strandskyddets syften att det motiverar utvidgat strandskydd. Vad gäller Store Malen och Gräskan bedömer Länsstyrelsen att det generella strandskyddet på 100 meter i nuläget är tillräckligt för att säkerställa strandskyddets syften vid sjöarna.

Länsstyrelsen delar kommunens åsikt att strandskyddet som regel bör ha samma omfattning på båda sidor av kommungränsen. Länsstyrelserna i Västra Götalands och Jönköpings län har samarbetat för att det utvidgade strandskyddet ska bli lika på båda sidor av gränsen.

Enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutvecklingen innebär de nya bestämmelserna i miljöbalken en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Länsstyrelsen har bedömt att de sjöar som får minskat strandskydd i dagsläget inte behöver omfattas av utvidgat strandskydd för allmänhetens tillgång till strandområden samt livsvillkoren för växt- och djurliv ska kunna säkerställas. Det generella strandskyddet om 100 meter finns dock kvar.

Vad gäller de gamla besluten om upphävande av strandskydd vid mindre sjöar och vattendrag har Länsstyrelsen inte haft möjlighet att se över dessa i detta projekt eftersom resurserna inte har räckt till det.

De allra flesta sjöar som omfattas av strandskydd i länet har generellt strandskydd om 100 meter. Utvidgat strandskydd gäller bara i områden som är extra skyddsvärda med hänsyn till strandskyddets syften. Att minska strandskyddet till 100 meter vid samtliga sjöar i länet riskerar att leda till fragmentering av strandområdena, med följderna att allmänhetens tillgång till strandområdena generellt skulle minska samt att förhållandena för växt- och djurliv skulle försämrats. Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd vid uppräknade sjöar, med de motiveringar som angivits i besluten är nödvändiga för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften. Strandskyddslagens inriktning om anpassning efter lokala förhållanden vad gäller bl. a. exploateringstryck gäller framförallt kommunernas möjlighet att

peka ut s.k. LIS-områden, där lättnader i strandskyddet ska gälla till förmån för landsbygdsutveckling. Länsstyrelsen väger in frågor som framtida exploateringsstryck i bedömningen av om utökat strandskydd behövs i ett område. Även i kommuner som i stort har ett lågt exploateringsstryck kan det dock finnas intresse av att bygga strandnära fritidshus mm i specifika områden. Länsstyrelsen anser att de möjligheter som de i lagen inskrivna verktygen för landsbygdsutveckling medför är tillräckliga och att det inte är lagstiftarens intention att strandskydd ska minskas i samband med denna översyn enbart i syfte att stimulera landsbygdsutvecklingen.

Länsstyrelsens bedömningar av dispensansökningar och undantag för areella näringar måste följa den praxis som utvecklats kring lagstiftningen. Vare sig lagstiftning eller praxis kan påverkas i samband med detta beslut.

Intresseprövning

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark- och vatten. Beslutet innebär totalt sett en minskning av strandskyddets omfattning i Tranemo kommun jämfört med dagsläget. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att förordnandet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Upplysningar

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt.

Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med övriga kommunvisa beslut i Västra Götalands län, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Göteborgs Posten, Bohuslänningen, Strömstads Tidning, Lysekils-Posten, Dalslänningen, Skaraborgsbygden och Borås tidning.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär 04.

I detta ärende har Länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Linnea Bertilsson har varit föredragande. Att Naturvårdsdirektör Sven Swedberg, Karin Slättberg för Samhällsbyggnadsenheten, Jan Gustafsson för Vattenvårdsenheten, Karolina von Mentzer för Kulturmiljöenheten, Torbjörn Johnson för Landsbygdsenheten och Anna Roslund för Rättsenheten har deltagit intygas av Linnea Bertilsson

Lisbeth Schultze

Linnea Bertilsson